

Μάρτιος 2016
Έτος 41ο
άρ. φύλ. 689

ΕΠΑΛΞΕΙΣ

“*Ἴνα σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν*”

Γραφεία:
Ζήνωνος 3
104-31 Ἀθήνα
τηλ.
210 5230 948

ΜΗΝΙΑΙΑ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Διήμερο Καθολικῆς Ὁρθοδοξίας

19 & 20 Μαρτίου

Αἶθουσα Ἐπάλξεις, Ζήνωνος 3, β' ὄρ., Ὁμόνοια

Σάββατο 19 Μαρτίου καὶ ὥρα 6:30 μ.μ.,

εἰσηγήσεις με θέματα:

«*Ἡ ἐνότητα τῆς Ὁρθοδοξίας μέσα στην τρισδιάστατη ἀποστολή της.*»

«*Ἐξωτερικὲς ἐπιδράσεις καὶ ἐσωτερικὲς ἀποκλίσεις.*»

«*Ἡ οἰκουμενικότητα τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ὁ συγκρητικὸς Οἰκουμενισμός.*»

Κυριακὴ 19 Μαρτίου καὶ ὥρα 6:30 μ.μ.,

εἰσηγήσεις με θέματα:

«*Ἡ σύγχρονη κατάσταση τῶν κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ ἱεραποστολικὴ τῶν δράση.*»

«*Ἡ ἐπίπτωση τῆς παγκόσμιας οικονομικῆς κρίσεως στὸ ἔργο τῆς Ἱεραποστολῆς.*»

«*Ἡ Ἱεραποστολικὴ δράση καὶ τὰ κύματα τῶν μεταναστῶν.*»

«*Ἡ ἀγιότητα τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας μας δείγμα αὐθεντικῆς Ὁρθοδοξίας καὶ προϋπόθεση γιὰ τὴν Ἱεραποστολή.*»

Παρακαλοῦνται ἰδιαίτερως οἱ παράγοντες καὶ ἀδελφοί τῆς Ἱεραποστολῆς νὰ παραστοῦν διὰ ἀντιπροσώπων τῶν καὶ νὰ ἀναφέρουν τὸ συντελούμενο ἔργο τῶν πρὸς καλύτερο συντονισμό καὶ ἀλληλοσυμπλήρωση.
Εἴσοδος ἐλεύθερη.

Ἐκδήλωση γιὰ τὴν Ἐθνικὴ Παλιγγενεσία

Σάββατο 26 Μαρτίου καὶ ὥρα 6:30 μ.μ.

Αἶθουσα «Ἐπάλξεις», Ζήνωνος 3, β' ὄρ., Ὁμόνοια

Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει:

- **Ἐπίκαιρη ὁμιλία ἀπὸ τὸν κ. Β. Τσούπρα,** θεολόγο-κοινωνιολόγο.
- **Παραδοσιακὰ καὶ ἐπετειακὰ ἄσματα ἀπὸ τὴν χορωδία τῶν Ἐπάλξεων.**

Εἴσοδος ἐλεύθερη.

Οἱ δραστηριότητες συνεχίζονται

Στὴν κεντρικὴ αἶθουσα τῶν Ἐπάλξεων, Ζήνωνος 3, β' ὄροφος, πλ. Ὁμοιοίας γίνονται:

Κάθε **Σάββατο 7:00 μ.μ.** συζήτηση γιὰ νέους, **7:30 μ.μ.** πρόβα χορωδίας.

Κάθε **Κυριακὴ** στὶς **4:30 μ.μ.** πρόγραμμα γιὰ ἄτομα με εἰδικὲς ἀνάγκες καὶ στὶς **6:30 μ.μ.** ἐνδιαφέροντες ὁμιλίες γιὰ τρέχοντα πνευματικὰ καὶ κοινωνικὰ θέματα.

Καθημερινῶς παρέχονται δωρεὰν μαθήματα ἀρχαίων ἑλληνικῶν, ξένων γλωσσῶν, μουσικῆς καὶ ἠλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν. Ἐπίσης, διοργανώνονται πολιτιστικὲς καὶ ψυχαγωγικὲς ἐκδηλώσεις καθὼς καὶ μορφωτικὲς ἐκδρομὲς.

**Πληροφορίες: Ὁρθόδοξη Ἐφημερίδα «Ἐπάλξεις»,
τηλ: 210 52 30948, 6987 353063.**

Οἱ Ἐπάλξεις τοῦ Αἰγάλεω

Οἱ ὁμιλίες καὶ οἱ λοιπὲς δραστηριότητες τῶν Ἐπάλξεων Αἰγάλεω συνεχίζονται στὴν αἶθουσά των «*Μαρία ἡ Μαγδαληνή*», **Ἀναγεννήσεως 19** (πλησίον Ἀγ. Σπυρίδωνος), με κεντρικὴ ὁμιλία καὶ Ἱερὰ Παράκληση κάθε **Τρίτη βράδυ** καὶ ὥρα **7.00 μ.μ.**

Παρακαλοῦνται οἱ ἀναγνώστες τοῦ Αἰγάλεω καὶ τῶν γύρω περιοχῶν νὰ παρακολουθοῦν τὶς δραστηριότητες αὐτὲς πρὸς ὠφέλειά των.

**Πληροφορίες: Μαγδαληνὴ Κόκορη,
Ἱατρός-Θεολόγος, στὸ τηλέφωνο: 210-59 82.573.**

Ζώπυρον Ἑλληνισμοῦ ἢ κοινότητα

Μέσα στὴν πάνω ἀπὸ τετρακόσια ἔτη τουρκικὴ κατοχὴ τοῦ εὐρύτερου ἑλληνικοῦ χώρου, ἀγαπητοί μας ἀναγνώστες, μέσα στὴν μαύρη, δηλαδή, περίοδο, πού «ὄλα τὰ ἴσκιαζε ἢ φοβέρα καὶ τὰ πλάκωνε ἢ σκλαβιά», ὑπῆρξε εὐτυχῶς ὁ θεσμὸς τῶν κοινοτήτων, πού λειτούργησε ὡς ζώπυρον τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἔτσι, μέσα στὶς στάχτες τῆς καταστροφῆς καὶ τῶν ἐρημώσεων διατηρήθηκαν οἱ σπιθὲς τῆς ἐλπίδος, πού περιμέναμε τὴν πνευματικὴ πυράγγρα νὰ τὶς ἀναμοχλεύσει, τὴν πνοὴ τῆς πίστεως νὰ τὶς ἀναζωπυρώσει καὶ τὸν ἡρωϊσμό τῶν παλληκαριῶν νὰ τὶς μεταβάλλει σὲ φλόγα με νέα λάμψη καὶ δημιουργικὴ δράση.

Ὡς γνωστὸν, οἱ ἑλληνικὲς κοινότητες ὑπῆρξαν κοιτίδες πολιτισμοῦ, ἐστῖες πνευματικοῦ καὶ κοινω-

νικοῦ ἀνεφοδιασμοῦ καὶ κυψέλες συνεργασίας με σπουδαῖα καὶ ἀξιοζήλευτα κοινωνικὰ καὶ οικονομικὰ ἀποτελέσματα. Πράγματι, κατὰ τὸν τελευταῖο, τουλάχιστον, αἰῶνα τῆς τουρκοκρατίας, οἱ ἑλληνικὲς κοινότητες ἦσαν ὁ κυριώτερος οικονομικὸς παράγοντας σὲ ὅλη τὴν ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία.

Βεβαίως, οἱ κοινότητες αὐτὲς δὲν ξεφύτρωσαν ξαφνικὰ με τὴν ἐπικράτηση τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας. Εἶναι ἀρχαιότατη ἡ τάση τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὸ συνέρχεσθαι, συσκέπτεσθαι, συνεται-

ρίζεσθαι καὶ συμπράττειν. Ἄλλωστε, αὐτὸ τὸ κοινωνικὸ καὶ συνεργατικὸ πνεῦμα γέννησε τὶς ἀρχαῖες ἑλληνικὲς πόλεις – κράτη, με ἐλεύθερους, σκεπτόμε-

συνέχεια στή σελ. 2

Καιρὸς γιὰ συνεργασία

Αναταραχὴ ξέσπασε στοὺς κόλπους τῆς διοίκησης τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, με ἀφορμὴ τὴν πρόσφατη ἀπαγόρευση, ὕστερα ἀπὸ σχετικὴ ἐγκύκλιο πού ἐκδόθηκε ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο, τῆς εἰσόδου Μητροπολίτου σὲ σχολεῖο γιὰ ὁμιλία πρὸς τοὺς μαθητὲς, ὕστερα ἀπὸ πρόσκληση τῶν ἰδίων.

Δὲν θὰ ἀναφερθῶ οὔτε στὸ περιεχόμενο οὔτε στὸν χρόνο ἐκδόσεως τῆς ἐγκυκλίου οὔτε στὶς ἐκατέρωθεν δηλώσεις, διότι θεωρῶ ὅτι ἡ οὐσία βρίσκεται ἄλλου. Ἡ σύγκρουση ἔφερε καὶ πάλι στὴν ἐπιφάνεια τὴν ἀντιπαράθεση ἀνάμεσα στὴν ἐκκλησιαστικὴ διοίκηση καὶ στὴν κρατικὴ διοίκηση σχετικὰ με τὰ ὄρια τῶν δικαιοδοσιῶν των. Ἡ ἀντιπαράθεση αὐτὴ βασιζέται πάνω στὴν λάθος θεώρηση ὅτι ἄλλοι ἀποτελοῦν τὴν «Ἐκκλησία» καὶ ἄλλοι τὸ «κράτος». «Κράτος», ὅμως, (ἀπὸ τὸ ρ. κρατῶ) σημαίνει δύναμη τοῦ κρατοῦντος λαοῦ, πρὸς ὄφελος τοῦ ὁποῖου ἀσκεῖται ἡ ἐξουσία, ἐνῶ «Ἐκκλησία» (ἀπὸ τὸ ἀρχαιοελληνικὸ ἐκ + καλῶ, δηλ. τὰ ἐκ-καλούμενα μέλη) εἶναι τὰ μέλη πού ἀποτελοῦν τὸ σῶμα Χριστοῦ, δηλ. δυνάμει ἢ πλειοψηφία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἐπομένως, δὲν εἶναι ἄλλα τὰ μέλη τῆς «Ἐκκλησίας» καὶ ἄλλα τοῦ «κράτους», ἐφόσον ἡ πλειοψηφία

τῶν ἑλλήνων πολιτῶν συναποτελοῦμε καὶ τὴν «ἐκκλησία» καὶ τὸ «κράτος». Ἡ πραγματικότητα αὐτὴ δὲν αἰρεται, ἀκόμη καὶ ἐὰν κάποιος χαρακτηρίζει τὸν ἑαυτό του «ἀντικρατικὸ» ἢ «ἀντικληρικὸ», ἐναντιούμενος στὴν οὐσία ὄχι με τὸ «κράτος» ἢ με τὴν «ἐκκλησία», ἀλλὰ με τὰ τυχόν κακῶς κείμενα στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ κράτους ἢ τῆς ἐκκλησίας ἀντιστοίχως, ὡς διοικήσεων.

Ἔτσι, ἐὰν θέσουμε τὰ πράγματα στὴν ὀρθὴ των βάση, ὀφείλουμε νὰ μιλοῦμε γιὰ συναρτώμενους καὶ ἀλληλοσυμπληρούμενους ῥόλους «Ἐκκλησίας» καὶ «κράτους», σχέση πού ἀποδίδεται με τὸν ὄρο «συναλληλία», πρὸς ὄφελος τῶν κοινῶν μελῶν των. Δὲν δικαιολογεῖται, λοιπόν, ἡ ἀντιπαράθεσή των, ἐφόσον ὁ καθένας ἔχει τὸν διακριτὸ του ῥόλο, ἡ ἐκκλησιαστικὴ διοίκηση ἀσχολεῖται πρωτίστως με τὰ πνευματικὰ θέματα, ἡ κρατικὴ διοίκηση πρωτίστως με τὰ κοινωνικοπολιτικά. **Καὶ οἱ δύο, ὅμως, ἐκκλησιαστικὴ καὶ κρατικὴ διοίκηση, ἔχουν καὶ ὀφείλουν νὰ ἔχουν ἐνδιαφέρον καὶ λόγο γιὰ τὰ κοινὰ, ἀφοῦ καὶ τὰ πνευματικὰ καὶ τὰ κοινωνικοπολιτικά ζητήματα εἶναι μέρος τῶν κοινῶν ζητημάτων, πού μερίζονται μόνον χάριν τῆς καλύτερης λειτουργίας τοῦ ὄλου, ὅπως γίνεται καὶ με τὶς τρεῖς ἐξουσίες, ἐκτε-**

συνέχεια στή σελ. 3

Τερὸν παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Γερασίμου Πολυκλινικῆς Ἀθηνῶν

Οἱ ἱεροὶ τόποι καὶ τὰ ἱερὰ προσκυνήματα, καθὼς καὶ τὰ ἱερὰ παρεκκλήσια πού ἔχουν συνδεθεῖ ἄμεσα με ἅγιες μορφὲς καὶ νεοφανεῖς θαυματουργοὺς Ἁγίους, ἀποτελοῦν ὁάσεις πνευματικῆς, ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἀναβλύζει ἀπὸ διαυγεῖς ξεκάθαρες πηγὲς τὸ ὕδωρ τῆς ζωῆς.

Οἱ πηγὲς αὐτὲς, μέσα στὴν πνευματικὴ ξηρασία

συνέχεια στή σελ. 3

«Ὁ Μέγας Φῶτιος καὶ τὸ πολὺπλευρο ἔργο του»

Περίληψη τῆς ὁμιλίας τῆς Σ. Μπεκερή, φιλολόγου – θεολόγου στὶς «Ἐπάλξεις», τὴν 6^η Φεβρουαρίου ἔ. ἔ.

Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο

Οταν ὁ Φῶτιος ἐπανέρχεται στὸν θρόνο, μετὰ ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ Ἰγνατίου, συγκαλεῖ ἐκ νέου σύνοδο στὴν Κων/πολη, τὴν θεωρούμενη ὡς 8^η Οἰκουμένη γιὰ τὴν ἀνατολικὴ Ἐκκλησία αὐτὴν τὴν φορὰ (τυπικὰ ἔχει τὸ κύρος τῆς Οἰκουμενικῆς, διότι ἐξεδόθη καὶ ὄρος Πί-

συνέχεια στή σελ. 3

Ζώπυρον Έλληνισμού ή κοινότητα

συνέχεια από τη σελ. 1

νους και προ παντός συσχεπόμενους πολίτες. Στην συνέχεια, δημιουργήθηκαν και άμφικτυονίες προς συνεργασία των επίμηρους Ελληνίδων πόλεων.

Έτσι, όταν από τα μέσα του 2^{ου} π.Χ. αιώνας ολόκληρος ο Έλληνισμός υπετάγη σιγά σιγά στην ρωμαϊκή κυριαρχία, διατηρήθηκε μέσα στις πόλεις αυτές μια έσωτερική αυτονομία για τα πολιτιστικά, θρησκευτικά και κοινωνικά των κατοίκων των θέματα. Τους Ρωμαίους δεν τους ένοιαζε ποιούς θεούς θα πίστευαν οι υπόδουλοι λαοί και ποιές πολιτιστικές και άλλες δραστηριότητες θα είχαν. Φτάνει να πληρώναν τους φόρους και να λάτρευαν στην αρχή την θεά Τύχη της Ρώμης ή του αυτοκράτορος και κατόπιν τον ίδιο τον θεό - αυτοκράτορα.

Γι' αυτό, και μετά από τον θρησκευτικό εκχριστιανισμό αλλά' όχι και τον εκδημοκρατισμό του ρωμαϊκού κράτους, οι έσωτερικές των πόλεων και των χωριών κοινότητες και άλληλοβοθητικές πρακτικές, κυρίως των ορθοδόξων, συνέχισαν την δράση των ως αντίβαρο στην αυθαιρεσία των αυταρχικών -πλήν εξαιρέσεων- αυτοκρατόρων. Έτσι, όταν επέκράτησε ή οθωμανική αυτοκρατορία ήσαν ήδη σε έσωτερική δράση σε όλο τον υπόδουλο χώρο οι κοινότητες.

Ακόμα και ο σουλτάνος, αναγνωρίζοντας κάποια θρησκευτική έλευθερία στους ραγιάδες, ανέγνωρισε σιωπηλά και την ύπαρξη των έσωτερικών κοινότητων. Τους Οθωμανούς, παρὰ τον αυστηρό ισλαμικό των χαρακτήρα, τους ενδιέφεραν πιο πολύ οι φόροι και τα χαράτσια. Έπομένως, όσο οι εκκλησιαστικοί υπεύθυνοι και οι κοινοτικοί άρχοντες και δημογέροντες δεν εμπόδιζαν την συλλογή φόρων και δεν υπέθαλπαν τους ρέμπελους, ή έσωτερική συνεργασία των ραγιάδων δεν τους πείραζε.

Έτσι, κάθε τοπική κοινότητα με τον κληρικό, τον δάσκαλο και τον δημογέροντα ήταν ένας ζωντανός παράγοντας για την διατήρηση της πίστωσης, της ελληνικής γλώσσας, της οικονομικής συνεργασίας και της κοινωνικής άλληλοβοθηθείας. Έδώ, πρέπει να διευκρινίσουμε ότι άλλοι ήσαν οι ψηφισμένοι από την κοινότητα δημογέροντες και κοινοτάρχες και άλλοι οι κοτζαμπάσηδες. Οι πρώτοι ήσαν βγαλμένοι με κριτήριο την άξιωσύνη των, οι άλλοι αναγνωρίζονταν ιδίως από τους Τούρκους, με βάση την περιουσία των. Οι πρώτοι υπέθαλπαν φανερά ή κρυφά την ελληνική ιδέα, οι δεύτεροι, φοβούμενοι τα αντίποινα των Τούρκων, ήσαν διστακτικοί και δυστυχώς και μερικοί αδιάφοροι και αντίθετοι προς κάθε φιλελεύθερη πνοή.

Ως γνωστόν, για κάθε τι που συνέβαινε σε κάποια έπαρχία οι Τούρκοι ζητούσαν τον λόγο από τους κληρικούς, τους κοτζαμπάσηδες και γενικώς τους προκρίτους. Έτσι, εξηγούνται οι θανατώσεις τόσων Πατριαρχών, Μητροπολιτών, επισκόπων και λοιπών κληρικών αλλά και τόσων προκρίτων, δημογερόντων και κοτζαμπάσηδων, γιατί, όσο κι αν οι τελευταίοι προσποιούνταν τους καλούς υπηκόους του σουλτάνου, δεν ξέχναγαν ότι ο Τούρκος δεν πιάνεται ποτέ φίλος. Γι' αυτό, και οι περισσότεροι κοτζαμπάσηδες κρυφά βοηθούσαν την ελληνική ιδέα και μάλιστα, κατά την επανάσταση, πολλοί απ' αυτούς διέθεσαν και την περιουσία των υπέρ του αγώνος.

Βεβαίως, πάντοτε υπάρχουν και οι έθελούσιοι ραγιάδες και οι συνεργάτες των κατακτητών. Οι γενικεύσεις, όμως, είναι και ανιστόρητες και μεροληπτικές. Συνεπώς, τα θλιβερά φαινόμενα της έθελοδοουλείας και

του έκούσιου έξιπλατισμού δεν μπορούν να άμαυρώσουν την λαμπρή δράση των ελληνικών κοινοτήτων σε όλους τους τομείς. Ποιοί άνοικοδομούσαν τους κατεστραμμένους ναούς; Ποιοί ίδρυναν σχολεία; Ποιοί έδιναν ύποτροφίες; Ποιοί εξαγόραζαν τους αιχμαλώτους και βαραιοποιίντες; Ποιοί πληρώναν τα μεγάλα πρόστιμα που κάθε φορά αυθαίρετα οι Τούρκοι επέβαλαν στους ραγιάδες για κάποια δήθεν παρακοή των στον σουλτάνο; Ποιοί πληρώναν το χαράτσι για τις πολύτεκνες και άπορες οικογένειες;

Άς μην ξεχνάμε ότι οι Έλληνίδες τότε γεννούσαν πολλά παιδιά, ώστε, μετά από τα παιδομαζώματα, την ξενιτιά, τις άρρώστιες, να μένουν και μερικά γι' αυτές. Ποιοί, λοιπόν, θα νοιάζονταν για όλα αυτά, αν δεν υπήρχαν οι ελληνικές κοινότητες; Την μεγάλη, αυτήν, ανθρωπιστική και έθνική δράση του κλήρου και των κοινοτήτων την έγνώριζαν καλά όχι μόνον οι Έλληνες αλλά και οι δυτικοί έξουσιαστές και οι δυτικόφρονες συνεργάτες των.

Γι' αυτό, μία από τις πρώτες πράξεις της Βαυαροκρατίας ήταν να υποτάξη την διοίκηση της Έκκλησίας στην κρατική έξουσία και να διαλύση τις κοινότητες. Έτσι, ό τι δεν τόλμησαν ή ρωμαϊκή κοσμοκρατορία και ή οθωμανική αυτοκρατορία, το έπραξαν οι δήθεν προστάτες μας και στην ουσία νεκροθάφτες μας. Κατά συνέπεια, ο ελληνικός λαός, χωρίς έλευθερη πνευματική καθοδήγηση και έσωτερική κοινωνική και κοινοτική συνοχή, έγινε ξρμαίο των ξένων άντικοινωνικών ιδεολογιών και άτομοκρατικών επιρροών, με τα γνωστά τραγικά άποτελέσματα. Και ναί μόνον ο Έλευθέριος Βενιζέλος επανασύστησε τον θεσμό των κοινοτήτων αλλά όχι ως μονάδα πρωτογενούς τοπικής αυτοδιοικήσεως με οικονομική αυτοτέλεια αλλά ως έξάρτημα της κρατικής έξουσίας.

Αλλά και έτσι, πάλι ένωχλούσαν τους σύγχρονους ξενόφρονες κρατιστές, γι' αυτό και πάλι τις κατήρησαν, για να χαθή τελείως κάθε κοινωνική και κοινοτική συνοχή και κάθε ίχνος άμεσης δημοκρατίας. Μαζί τους όμως χάνεται και ή γνώση για την προσφορά των ελληνικών κοινοτήτων. Ποιός ένθυμείται τα Αμπελάκια, τα Μαντεμοχώρια, τα Ασβεστοχώρια, τα Μαστιχοχώρια, τα Ζαγοροχώρια, τα Χειμαροχώρια ή τις κοινότητες των Κυδωνιών, της Σμύρνης, του Πόντου, της Δημητσάνας, της Βοστίτσας, της Μάνης και τα τσουρμα του Γαλαξειδιού, της Ύδρας και τόσων άλλων νησιών;

Επειδή, λοιπόν, όσοι ακόμα πιστεύουμε στις έλληνοορθόδοξες παραδόσεις, δεν θέλομε, μάλλον δεν πρέπει, να λησμονούμε και έμεις την σημασία που έχει για τον Έλληνισμό ο κοινοτικός και ένοριακός θεσμός, πρέπει, με κάθε τρόπο, πρώτα απ' όλα, να υπενθυμίζωμε σε όλους το κοινοτικό πνεύμα, δεύτερον, να βιώνωμε έμεις οι ίδιοι μεταξύ μας τις αρχές του κοινοτισμού και της άλληλοβοθηθείας και, τρίτον, να αγωνιστούμε, όλοι μαζί, για την άποτίναξη των ξενόφερτων καθεστώτων, που τόσες δεκαετίες λυμαίνονται την χώρα μας, και να φροντίσωμε να αναλάβουν την διακυβέρνησή μας και την στελέχωση της Έκκλησίας μας πιστοι και τίμιοι Έλληνες πολίτες με έλληνοορθόδοξο φρόνημα, φιλάδελφη διάθεση και κοινοτική τακτική.

Έτσι και μόνον έτσι, θα έορτάζωμε με συνέχεια την έθνική μας παλιγγενεσία και θα φροντιζόμε πάντοτε ν' άπαλλαγούμε γρήγορα από την σύγχρονη πολύπλευρη και άπάνθρωπη σκλαβιά.

Β. Τσούπρας

Από τον Τάνταλο στους γονείς μου

του Κων/νου Γανωτή, φιλολόγου -συγγραφέως

Πέλοψ και Λαίος

Ο Πέλοψ είχε κι ένα γιό πολύ όμορφο, τον Χρυσίππο, από μια νύμφη, την Αξιόχη. Αυτόν τον γιό του τον παρέδωσε για έξασκηση στην ίππασία στον Λαίο, βασιλιά της Θήβας, που είχε καταφύγει έξόριστος στον Πέλοπα. Ο Λαίος όμως άποδείχτηκε εισηγητής της παιδεραστίας στους ανθρώπους και άπήγαγε τον Χρυσίππο. Η παράδοση έδώ διχάζεται σε δύο έκδοχές. Η μία ότι ο Χρυσίππος αυτοκτόνησε απ' την ντροπή του και ή άλλη ότι τον σκότωσαν οι νόμιμοι γιοι του Πέλοπα, Ατρέας και Θυέστης, όταν διαπίστωσαν την άποτρόπαια διαστροφή. Μάλιστα, λένε ότι στην άδελφοκτονία αυτή έσπρωξε τους γιούς της ή Ίπποδάμεια και γι' αυτό, απ' το φόβο της τιμωρίας, κατέφυγε στο άπόκρημνο κάστρο της Μίδας και άφησε τον Πέλοπα μόνον και δυστυχισμένο. Ο Πέλοπας κατάρωσε τον Λαίο και επειδή δεν τον έπιασε, τον καταράστηκε να μην άποκτήσει γιό ή αν άποκτήσει, να σκοτωθή απ' τον γιό του.

Ο Πέλοψ είχε από την Ίπποδάμεια δεκαπέντε γιούς, οι δύο ήταν οι γνωστοί Ατρέας και Θυέστης, κληρονόμοι του χρυσού σκήπτρου του Δία, και δυο θυγατέρες. Παρ' όλον ότι τα παιδιά του πήραν καιρίες έξουσίες στην Πελοπόννησο, ο ίδιος πέθανε έγκαταλελειμμένος και όργισμένος με τη μοίρα του. Τα κόκκαλά του θάφτηκαν κοντά στην Πίσα και της Ίπποδάμειας στην Ολυμπία. Κι αυτό για τους προγόνους μας αυτούς ήταν το τέλος της ιστορίας τους.

Τώρα αρχίζει ή ιστορία του Λαίου, που κοββαλούσε πάνω του την κατάρα του Πέλοπος και παντρεύτηκε την κόρη του Μενοικέως, την Ιοκάστη, και, ένω ήξερε ότι δεν πρέπει να άποκτήσει γιό, παρασύρθηκε σ' ένα συμπόσιο κι έτσι ή Ιοκάστη γέννησε τον Οιδίποδα. Είναι πασίγνωστος ο μύθος του Οιδίποδος, που σημαίνει ότι οι αρχαίοι και οι γενεές που τους διαδέχτηκαν μέχρι σήμερα παίρνουν πολύ στα σοβαρά το νόημα και το μήνυμα αυτού του μύθου.

Πρώτη διαπίστωση είναι ότι κάθε ανθρώπινη σκέψη και πράξη ύπαγορεύεται από τις επιθυμίες, όποιες επιθυμίες έτυχε να είναι φυτεμένες στις ψυχές και στα κορμιά των ανθρώπων. Η ισχυρότερη επιθυμία, όπως φαίνεται, είναι ή κατάκτηση του κόσμου, το τρύγημα κάθε ήδονης και ή έξουσία να άνεβάζεις αυτή την επιθυμία σου στο άπόλυτο. Αργότερα, στην τραγωδία «Βάκχες» ο Εϋριπίδης θα το έκφράσει αυτό ποιητικά και επιγραμματικά: «τί τό σοφόν; ή τί τό κάλλιον παρὰ θεών γέρας έν βροτοίς ή χείρ' υπέρ κορυφάς των έχθρών κρείσσω κατέχειν; ό τι καλόν φίλον άεί.» Απόδοση: «Τί είναι ή σοφία; Ποιό βραβείο απ' όσα δίνουν οι θεοί στον άνθρωπο είναι πιο καλό από το να επικρατή το χέρι νικητήριο πάνω στο κεφάλι των έχθρών; Τ' όμορφο πάντα είναι άρεστό.» (στιχ. 897 - 901)

Μέσα σ' αυτήν την άδυσώπητη κατάκτηση των πάντων οι άνθρωποι φαντάζονται μόνον τους θεούς χωρίς κανένα περιορισμό ή θεσμική άναστολή. Οι ίδιοι αισθάνονται τα όρια του φυσικού όρθου από το άφύσικο. Έτσι, καταδικάζεται ιδιαίτερα ή όμοφυλοφιλία, ή αίμομιξία, ή μοιχεία και ο φόνος. Βλέπομε ότι την ελληνική μυθολογία την συνταράσσει το σκάνδαλο της παιδεραστίας, διαψεύδοντας τους ισχυρισμούς ότι ήταν άνετα διαδεδομένη και άνεκτή διαστροφή. Το αντίθετο συνέβαινε, όλη ή δυστυχία που βάρυνε τον οικο του πρώτου ήρωα της Πελοποννήσου, του Πέλοπα, είχε αιτία την διαφθορά του Χρυσίππου από τον παιδεραστή Λαίο και ύστερα το φόνο του Χρυσίππου ή την αυτοκτονία του, κατά την άλλη έκδοχή.

Και ποιός θα μπορούσε να φανταστή ότι ή καλλονή Ίπποδάμεια μετά τις δεκάξι γέννες με τον ξετρελλαμένο Πέλοπα θα κατέφυγε στο κάστρο της Μίδας, για να γλυτώσει την θανάτωσή της;

Η κατάρα των θεών στον Τάνταλο συνοδεύει τις γενιές που τον διαδέχονται και όλα τα πρόσωπα μεταξύ τους είναι άλληλοκαταραμένα.

(συνεχίζεται)

Αρωγές για τις Έπαλξεις

Βλάχος Σταμάτης	40	Παπιδάς Μιχάλης	20
Τσαντηλάς Δημήτριος	15	Παντελής Διονύσιος	15
Ηλιοπούλου Άννα	20	Σκαρλάτου Αγγελική	30
-εις μήνημν Σωκράτους και Μαρίας-		Δαδής Στυλιανός	
Σκορδά Μαρία	20	Βασιλάκη Βασιλική	10
Τσιμωνίδου Έβελίνα	10	Άργυρόπουλος Κωνσταντίνος	15
Χριστάτου Άρετή	10	Δριδάκη Έλένη	10
Καζιάνη Έλένη	20	Βασιλακοπούλου Έλένη	20
Σουρλος Χρήστος	15	Κανδρή-Χρυσανθοπούλου Αγγελική	20
Δούκας Μελέτιος	5	Ζήτη Χαρίκλεια	30

Διαδώστε και στηρίξτε τις Έπαλξεις

Τερὸν παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγ. Γερασίου Πολυκλινικῆς Ἀθηνῶν

συνέχεια ἀπὸ τῆ σελ. 1

πού ταλανίζει τὸν τόπο μας, ξεδιψοῦν, ξεκουράζου, ἀνακουφίζουν καὶ θεραπεύουν τοὺς διαβάτες τῆς ἐφήμερης ζωῆς, προσφέροντας ἔτσι τὴν παραδεισένιες προγεύσεις τῆς αἰωνιότητος. Μιὰ τέτοια πνευματικὴ ὁραση εἶναι καὶ τὸ Ἱερὸν Παρεκκλήσιον - Προσκύνημα τοῦ Ἁγίου Γερασίου, πού βρίσκεται στὸ κέντρο τῆς

θορυβώδους Ἀθῆνας, στὴν «ἔρημο τῆς Ὁμόνοιας», ὅπως ἔλεγε ὁ Ἅγιος Πορφύριος.

Οἱ εὐσεβεῖς καὶ θεόφιλοι Κεφαλλῆνες ἀδελφοὶ ἰατροὶ Νικόλαος καὶ Ἀνδρέας Σπ. Αλιβιζάτου, κτίτορες καὶ ἰδρυτὲς τοῦ Νοσοκομείου «Πολυκλινική», ἴδρυσαν ἐντὸς αὐτῆς, ἱερὸν παρεκκλήσιον πρὸς τιμὴν τοῦ προστάτου τῆς Κεφαλλονιάς καὶ προστάτου τους, Ἁγίου Γερασίου, καὶ τὸν ἔκαμαν ἔτσι καὶ προστάτη τοῦ Νοσοκομείου «Πολυκλινική».

Ἔτσι, ὁ Ἅγιος Γεράσιμος, ὡς προστάτης καὶ ἄμισθος ἰατρός, κατέστησε τὸ Ἱερὸν Παρεκκλήσιον, ἐκτὸς ἀπὸ τόπο λατρείας καὶ «ιατρεῖον ἄμισθον» ψυχῶν καὶ σωμάτων, προσφέρων, ὡς σοφώτατος ἰατρός εἰς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ σὲ ὅσους τὸν ἐπικαλοῦνται ψυχικὴν καὶ σωματικὴν ἴασιν...

...Τὸ Ἱερὸν Παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Γερασίου ἐδῶ στὴν «ἔρημο τῆς Ὁμόνοιας» καταξιώθηκε -κατὰ μεγάλη εὐλογία- ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ νὰ γίνῃ σημαντικό προσκύνημα, διότι ἔχει καὶ τὸ προνόμιο νὰ συνδέεται στενὰ μὲ τὸν Ἅγιο Πορφύριον, ὁ ὁποῖος ἔζησε ἐδῶ, περισσότερο ἀπὸ ἄλλα χωροσημεῖα τοῦ Ἑλλαδικοῦ χώρου, ὡς ἐφημέριος ἐπὶ 33 ὀλόκληρα χρόνια καὶ ὡς ἱερεὺς τοῦ Ὑψίστου δοξολογοῦσε τὸ Θεό, διακονοῦσε ταπεινὰ τοὺς ἀρρώστους, ἐξομολογοῦσε καὶ ὡς «καλὸς Σαμαρεῖτης» συμμετεῖχε στὸν ἀνθρώπινο πόνο, θεραπεύοντας δὲ ὡς ἰατρός, μὲ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, πολλοὺς ἀσθενεῖς...

...Στὸν ἀπλό, εὐγενῆ καὶ εὐπροσήγορο Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Γερόντιο, ὀφείλουμε εὐχαριστίες γιὰ τὴν ὀλοπρόθυμη προλόγηση τοῦ παρόντος καὶ τὴν σεπτὴ εὐλογία Του γιὰ τὴν ἐκδοση.

Ἀπὸ τὸν Πρόλογο τοῦ ὁμωνύμου βιβλίου τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου Βασιλείου Σπ. Φέσσα, ἐφημερίου τοῦ Παρεκκλησίου

«Ὁ Μέγας Φῶτιος καὶ τὸ πολύπλευρο ἔργο του»

συνέχεια ἀπὸ τῆ σελ. 1

στεως, σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖο τὸ Σύμφωνο Νικαίας - Κων/πόλεως παρέμενε ἀμετάβλητο ἔναντι τῆς λατινικῆς προσθήκης τοῦ Filioque, ἀπλῶς κατὰ τὸ ἔθος πρέπει νὰ ἀναγνωριστῆ ὡς τέτοια ἀπὸ νέα Οἰκουμενικὴ Σύνοδο), κατὰ τὴν ὁποία ἀναγνωρίζεται ἀπὸ τὸν διάδοχο τοῦ Ἀδριανοῦ, Ἰωάννη Η', ὡς κανονικὴ ἢ πρώτη ἐκλογή τοῦ Φωτίου.

Τὰ πράγματα, ὁμως, δὲν ἐξελίχθησαν καλῶς γιὰ τὸν Φῶτιον, ὁ ὁποῖος ἐξορίζεται ὀριστικὰ τὸ 886 ἀπὸ τὸν νέο αὐτοκράτορα καὶ μαθητὴ του, Λέοντα Στ' τὸν Σοφόν, γιὰ πολιτικούς μᾶλλον λόγους. Ἀπὸ τὴν ἐξορία του συνεχίζει τὴν συγγραφικὴ του δράση μέχρι τὸν θάνατό του τὸ 891.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν σύνθεση λειτουργικῶν ποιημάτων, ἐπιστολῶν, ὁμιλιῶν, δογματικῶν καὶ ἐρμηνευτικῶν ἔργων ὡς καὶ νομοκανονικῶν, ἀξιόλογη ὑπῆρξε ἡ φιλολογικὴ του προσφορὰ καὶ ἰδιαίτερος ἡ Βιβλιοθήκη ἢ Μυριοβιβλίον, συλλογὴ ἔργων τῆς χριστιανικῆς καὶ τῆς θύραθεν γραμματείας, ἕνα εἶδος βιβλιοκριτικῆς 280 περίπου συγγραφέων, τὸ ἔργο πολλῶν ἀπὸ τοὺς ὁποίους δὲν ἔχει διασωθῆ, παρὰ μόνον χάρις στὸν Φῶτιον. Δὲν εἶναι τυχαῖο ὅτι ἡ ἐποχὴ τοῦ Φωτίου χαρακτηρίζεται ὡς ἀναγέννηση τῶν γραμμάτων («θηρησκευτικὸς ἀνθρωπισμός»).

Ἀξιόλογη δὲ ὑπῆρξε καὶ ἡ ἱεραποστολικὴ του δράση, γιὰ τὸν ἐκχριστιανισμό ὄχι μόνον τῶν Βουλγάρων ἀλλὰ καὶ τῶν Μοραβῶν καὶ μάλιστα τῶν Μουσουλμάνων στὴν Ἀρμενία καὶ στὴν Μέση Ἀνατολή. Σημειωτέον ὅτι ἡ ἱεραποστολὴ γιὰ τὸ Βυζάντιον δὲν ἦταν μόνον γεγονὸς πνευματικῆς ἀλλὰ καὶ ὑψίστης πολιτικῆς σημασίας.

Οἱ θέσεις τοῦ Φωτίου σχετικὰ μὲ τὰ κρίσιμα ζητήματα τοῦ παπικοῦ πρωτείου καὶ τοῦ Filioque ἀναδεικνύονται σὲ μιὰ ἐπιστολὴ του πρὸς τὸν Μητροπολίτη Ἀκυλησίας (πόλης στὴν Βορειοανατολικὴ Ἰταλία) καὶ στὸ ἔργο του «Περὶ τῆς τοῦ Ἁγ. Πνεύματος Μυσταγωγίας». Ἐκεῖ, ἐκτίθεται ἡ ὀρθόδοξη διδασκαλία περὶ τοῦ ἐκπορευτοῦ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ καταδικάζεται ὡς αἰρετικὴ ἡ λατινικὴ προσθήκη Filioque, ὡς ἀποτέλεσμα καὶ τῆς ἀνεπάρκειας τῆς λατινικῆς γλώσσας, ἡ ὁποία, ὡς γνωστόν, δὲν διαθέτει διαφοροτικούς ὄρους γιὰ τὴν «ἐκπόρευση» καὶ γιὰ τὴν «πέμψη» ἀλλὰ ἀποδίδει καὶ τὴν δύο ἔννοιες μὲ τὸν ὄρο «procedere».

Ἐξάλλου, τὸ ζήτημα τοῦ filioque μετεξελίχθηκε σὲ πολιτικὸ, καθὼς οἱ Φράγκοι ἡγεμόνες πού κατέλαβαν τὸ παπικὸ κράτος τὸ εἶχαν ἤδη υἱοθετήσῃ καὶ σταδιακὰ τὸ ἐπέβαλαν καὶ στοὺς πάπες. Ἀξιοσημείωτο εἶναι πάντως ὅτι ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν Παπῶν στὴν Δύση μέχρι τὸ σχίσμα τοῦ 1054 παρέμειναν ὀρθόδοξοι, γεγονός πού δὲν δικαιολογεῖ, κατὰ τὸν Φῶτιον, τὴν πλάνη τῶν λιγιστῶν ἐξαίρεσεων τῶν Λατίνων αἰρετικῶν καὶ τὴν ἀπαίτηση ἐπιβολῆς τῶν θέσεων των στοὺς ὑπολοίπους.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη, ὁ Φῶτιος ἐξαίρει τὴν Συμφωνία Πατέρων (Consensus Patrum), τὴν ἀνεξάρτητες δηλ. καὶ σὲ δια-

φορητικὸ χρόνο σύμφωνας γνώμες πού ἔχει διατυπώσει ἡ πλειοψηφία τῶν Πατέρων, γιὰ νὰ καταρρίψει τοὺς ἰσχυρισμοὺς μεμονωμένων αἰρετικῶν καὶ αἰρετιζόντων, πόσο μᾶλλον ὅταν οἱ γνώμες αὐτὲς βρίσκονται σὲ ἀπόλυτη συμφωνία καὶ μὲ τὴν ἀποφάσεις οἰκουμενικῶν Συνόδων.

Ἀναφορικὰ μὲ τὸ περίφημο παπικὸ πρωτεῖο, πού οἱ Παπικοὶ τὸ στηρίζουν πρῶτον στὸ ὑποτιθέμενο πρωτεῖο ἐξουσίας τοῦ Πέτρου ἐπὶ τῶν ἄλλων μαθητῶν καὶ δευτέρου στὴν δὴθεν ἐπισκόπευση τοῦ Πέτρου στὴν Ρώμη, ὁ Φῶτιος ἐρμηνεύει τὸ σχετικὸ χωρίο (Ματθ. 16, 18: «σὺ εἶ Πέτρος καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν»), σύμφωνα μὲ τὴν ὀρθόδοξη διδασκαλία, ὄχι δηλ. ὡς «ὑπεροχὴ» τοῦ Πέτρου ἔναντι τῶν ἄλλων μαθητῶν ἀλλὰ ὡς ὁμολογία του, συνοδευόμενη ἀπὸ γνήσια πίστη, ἡ ὁποία (πίστη) εἶναι ἡ πέτρα ἐπὶ τῆς ὁποίας χτίστηκε ἡ Ἐκκλησία. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ στὸ ὅτι ὁ Πέτρος ἐγένετο δὴθεν ἐπίσκοπος Ρώμης, αὐτὸ παραμένει, κατὰ ἐγκυρους μελετητὲς, ἀνεῖστο ἱστορικῆς βάσεως. Ἐπομένως, ἡ Ρώμη, σημειώνει ὁ Φῶτιος, τοποθετεῖται στὸ ἴδιο ἀκριβῶς ἐπίπεδο μὲ τοὺς ἄλλους ἀρχιερατικούς θρόνους, πόσω μᾶλλον ἐφόσον οἱ Πάπες παρέλαβαν τὸ δόγμα ἀπὸ τὴν Β' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, στὴν ὁποία, σημειωτέον, συμμετείχαν μόνον ἀνατολικοὶ Πατέρες καὶ ἡ ὁποία ἀναγνωρίστηκε ὡς Οἰκουμενικὴ καὶ ἀπὸ τοὺς Δυτικούς.

Συμπερασματικὰ, ὁ Φῶτιος θεωρεῖ τὴν ἀποφάσεις τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων ὡς ἀλάθητο ὁδηγὸ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀληθείας, τὴν δὲ Συμφωνία Πατέρων ὡς ἐκφραση δογματικῆς ἐγκυρότητος.

Τελικὰ, οἱ ἀπόψεις τοῦ Φωτίου εἶναι ἰδιαίτερος διαφωτιστικὴ στὴν περίπτωσή του ἐπονομαζόμενου «οἰκουμενικοῦ» διαλόγου. Κοντολογίς, κανένας διάλογος δὲν μπορεῖ κατ' οὐσίαν νὰ υπάρξῃ, ὅταν αἰρετῆται ἡ μία καὶ μοναδικὴ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, πού εἶναι ὁ Χριστός (βλ. παπικὸ πρωτεῖο), καὶ ἐφ' ὅσον θεωρεῖται ὅτι ἡ ἀλήθεια μερίζεται σὲς ἐπιμέρους «ὁμολογίες» - ἐκκλησίες, ἡ κάθε μία ἀπὸ τὴν ὁποία κατέχει ἕνα μόνον μέρος (βλ. θεωρία τῶν κλάδων, Προτεστάντες). Ὅμως, ἡ ἀλήθεια εἶναι μία καὶ μοναδικὴ («ἐγὼ εἰμὶ ἡ ὁδός, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ»), συμφώνως δὲ πρὸς τὴν ἀποστολικὴ «διαθήκη» τοῦ Κυρίου εἶναι οἰκουμενικὴ, δηλ. ἀπευθυνόμενη σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους («πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη») καὶ καθολικὴ, δηλ. ὀλόκληρη καὶ ἐνιαία («διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετείλάμην ὑμῖν»). Ἐπομένως, «οἰκουμενικός» θεωρεῖται μόνον ὁποῖος πληροῖ τὴν παραπάνω προϋποθέσεις καὶ στοιχεῖ μὲ τὴν πλειάδα τῶν ὑπολοίπων κατὰ τὴν παράδοση οἰκουμενικῶν δασκάλων καὶ ταγῶν, διαφοροτικὰ κινδυνεύει νὰ χαρακτηριστῆ ὡς πλανημένος «οἰκουμενιστικός» καὶ νὰ θέσῃ τὰ ἑαυτοῦ ἐκτὸς τῆς Μίας, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ὅπου, ὡς γνωστόν, δὲν ὑπάρχει σωτηρία (extra Ecclesia, nulla salus).

Καιρὸς γιὰ συνεργασία

Ὁ λαός, ὁμως, μὲ τὴν ὁποία ιδιότητά του, εἴτε τὴν ἐκκλησιαστικὴ (πατέρες τῆς ἐκκλησίας) εἴτε τὴν μορφωτικὴ (δάσκαλοι) εἴτε τὴν πολιτικὴ (ἀρχόντες), δὲν εἴμαστε τρίτοι, ἀλλὰ ἔχουμε πρωτιστὸ ῥόλο καὶ λόγο σὲ θέματα πού μᾶς ἀφοροῦν - κι αὐτὸ ἂς εἶναι μῆνυμα πρὸς πᾶσα κατεύθυνση. Ὡστόσο, κάποιον ἀπὸ τοὺς ἐκκλησιαστικούς «ἡγέτες» ὀφείλουν νὰ εἶναι περισσότερο συνετοὶ καὶ μετρημένοι, ὅταν καὶ ἐφόσον δὲν ἐκφράζουν προσωπικὴς θέσεις ἀλλὰ ὀμιλοῦν γιὰ θέματα πού ἀφοροῦν σὲ ὅλο τὸν λαό. Βεβαίως, καὶ ὁ συγκεκριμένος ὑπουργὸς Παιδείας καὶ ἄλλοι «θεσμικοὶ» παράγοντες ἔχουν ἤδη δώσει πολλὰ ἀφορμὲς μὲ τὴν μὴ προσεγμένης -τούλάχιστον- στοχευμένης, ἐν τούτοις, δηλώσεις των καὶ καλὸ θὰ ἦταν καὶ ἐκεῖνοι, ἀπὸ τὴν πλευρὰ των, νὰ μὴ προκαλοῦν τὸ κοινὸ αἶσθημα.

Συμπερασματικὰ, σὲ ἐποχὲς ἰδιαίτερος κρίσιμες γιὰ τὴν πατρίδα μας καὶ ὄχι μόνον, εἶναι καιρὸς ἐκκλησιαστικὴ καὶ κρατικὴ διοίκηση, ἀντὶ νὰ ἀνταλλάξουν τὰ ξίφη τους γιὰ ἐξουσίες, νὰ διακονοῦν τὸν λαό, ὅπως πρέπει, συναγωνιζόμενες σὲ ἄμιλλα καὶ ἠθος καὶ μάλιστα γιὰ κρίσιμα θέματα, ὅπως ἡ ἀγωγή τῶν νέων. Τὰ παιδιὰ, τὰ ὁποία βάλλονται ἀπὸ πλείστους κινδύνους, περιμένουν ἐπὶ τέλος ἀπὸ ἐμᾶς ὅλους -γονεῖς, δασκάλους, πνευματικούς καὶ πολιτικούς ἀρχόντες- τὸ θετικὸ μας παράδειγμα καὶ μάλιστα τὴν συνεργασία μας. Καιρὸς νὰ ἀνανήψωμε, ἐὰν ἐπιθυμοῦμε τὴν πρόοδο καὶ ὄχι τὴν καταστροφή των.

Σοφία Μπεκερή, φιλόλογος -θεολόγος

«Ἡ Ἁγία Τριάδα ὡς ἐπαναστατικὸ κάλεσμα»

Τὴν Δευτέρα 21 Μαρτίου σὲς 6:30 μ.μ. στὴν αἴθουσα τῆς ΕΣΗΕΑ (Ακαδημίας 20) ἡ ἐφημερίδα «Χριστιανικὴ» διοργανώνει ἐκδήλωση γιὰ τὴν συμβολὴ τῆς ὀρθόδοξου πίστεως καὶ παραδόσεως σὲ ἐπαναστατικὸ φρόνημα τοῦ ὑποδούλου Ἑλληνισμοῦ, μὲ τὸ ὡς ἄνω θέμα. Ὁμιλητὲς:

Μανώλης Γλέζος,

τ. εὐρωβουλευτῆς καὶ συγγραφέας

Κων/νος Μπλάθρας,

διευθυντῆς «Χριστιανικῆς».

Εἴσοδος ἐλεύθερη. Θὰ ἐπακολουθήσῃ συζήτηση.

Πληροφορίες: 210 3806863,

e-mail: efim.xristianiki@gmail.com

ΕΠΑΛΞΕΙΣ ἸΘΝΙΑΙΑ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Ἰδιοκτησία: Πολιτιστικὴ καὶ Κοινωνικὴ Κίνηση «Ἐπάλξεις»

Ἐκδότης: Βασίλειος Τσοῦπρας, Θεολόγος Κοινωνιολόγος

Γραφεῖα: Ζήνωνος 3, 104 31 Ἀθήνα

Τηλέφωνα: 210 52 30 948, 210 24 69 152

e-mail: epalxeis@otenet.gr • ἴστοσελίδα: www.epalxeis.gr

Προαιρετικὲς Εἰσφορές- Εμβάσματα: ΕΠΑΛΞΕΙΣ

συνέχεια ἀπὸ τῆ σελ. 1

λεστικὴ, νομοθετικὴ καὶ δικαστικὴ, πού χωρίζονται μὲν γιὰ τὴν καλύτερη λειτουργία τῆς πολιτείας, ἀλλὰ ὀφείλουν νὰ συνεργάζονται γιὰ τὸν ἴδιο λόγο. Καλὸ θὰ ἦταν, ἐν προκειμένῳ, νὰ θυμηθοῦμε τὴν θέση τοῦ Πλάτωνα στὸν «Πρωταγόρα» ὅτι, ὅταν πρόκειται γιὰ κοινὰ θέματα, πού ἀφοροῦν σὲ ὅλους τοὺς πολῖτες, ἔχουν λόγο ὅλοι, ἐνῶ σὲ ἐξειδικευμένα θέματα μόνον οἱ ἀντιστοίχως ἐκπαιδευμένοι πολῖτες.

Ὅσον ἀφορᾷ τώρα στὴν συγκεκριμένη διαμάχη, ἀποτελεῖ καὶ αὐτὴ προῖον μιᾶς γενικώτερης ἀντιπαράθεσης, πού ξεκινᾷ ἀπὸ τὴν περίοδο τῆς Βαυαρικῆς, ὅποτε ἡ ἐκκλησιαστικὴ διοίκηση ὑπήχθη στὸ κράτος καὶ ἀργότερα στὸ καθεστῶς τῆς «νόμου κρατοῦσης πολιτείας». Ἐκτοτε, ὑφίσταται μόνιμος ἕνας ἀμοιβαῖος ἀνταγωνισμὸς καὶ μιὰ ἀντίστοιχη καχυποψία ἀνάμεσα σὲ ἐκκλησιαστικούς παράγοντες, πού βλέπουν νὰ παραγκωνίζονται ἡ θέση τους καὶ ὁ ῥόλος τους σὲ θέματα, ὅπου κανονικὰ θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουν λόγο -ὡς μέλη τῆς πολιτείας καὶ μάλιστα μὲ τὴν ιδιότητά των ὡς πνευματικῶν καὶ μορφωτικῶν ταγῶν-, καὶ σὲ κρατικούς παράγοντες, πού αἰσθάνονται ὅτι ἀπειλοῦνται ἀπὸ τοὺς ἐκκλησιαστικούς, διότι θεωροῦν -λανθασμένα, ὅπως ἐξηγήσαμε- ὅτι οἱ τελευταῖοι εἰσχωροῦν σὲ «δικὰ τους χωράφια». Ἔτσι, ἐξηγοῦνται καὶ οἱ χαρακτηρισμοὶ ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο καὶ τὴν ΟΛΜΕ ἀντιστοίχως τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἄλλων παραγόντων ὡς «τρίτων» ἢ «ἐξωθεσμικῶν», ὡς μὴ ὀφείλε.

Η θέση της γυναίκας κατά την Αγία Γραφή και την Παράδοση της Εκκλησίας

Του Γεωργίου Τσούπρα, Δρ. Θεολογίας-Εκπαιδευτικού

Συνέχεια από το προηγούμενο

Οι Πατέρες της Εκκλησίας δεν μπορούσαν να αγνοήσουν την αδικία που υφίστατο την εποχή τους η γυναικεία φύση. Γι' αυτό τόνισαν με όλες τους τις δυνάμεις την βιβλική παράδοση για τη σωτηρία του ανθρώπου, ως συνόλου και όχι ως χωριστά ως δύο διαφορετικά φύλα. Ο Μέγας Βασίλειος τονίζει ότι η φυσική αδυναμία της γυναίκας δεν την εμποδίζει στην εξύψωση των αρετών της. Γράφει: «Το θηλυκόν είναι δεκτικόν αρετής, ομοτίμως του αρρενός». Και ο Άγιος Κύριλλος Ιεροσολύμων γράφει στις κατηχητικές ομιλίες του ότι όμοιες είναι όλες οι ψυχές και των ανδρών και των γυναικών· μόνο τα μέλη του σώματος είναι διαφορετικά. Το ίδιο τονίζει και ο Άγιος Γρηγόριος Νύσσης: Και η γυναίκα έχει το «κατ' εικόνα Θεού» και ο άνδρας. Διότι είναι πλασμένες όμοιες οι φύσεις τους, και ίσες οι πράξεις τους και ίσες οι αμοιβές και ίση η τιμωρία τους.

Ο μόνος λόγος που αναγνωρίζουν οι Πατέρες ότι προκαλεί τη διαφοροποίηση της αξίας των γυναικών είναι η σωματική τους αδυναμία αλλά και η πολιτική τους απαξίωση από τους άνδρες. Και αυτό το κατακρίνουν έντονα. Είναι χαρακτηριστική η φράση του Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου στο θέμα της διαφορετικής τιμωρίας των γυναικών σε περίπτωση μοιχείας: «Για ποιο λόγο τιμωρούν τη γυναίκα ενώ συγχωρούν τον άνδρα; Και η μεν γυναίκα όταν προσβάλει την κοίτη του άντρα διαπραττει μοιχεία, και ο νόμος την τιμωρεί με βαριές ποινές γι' αυτό, ενώ ο άντρας, όταν πορνεύει με άλλες γυναίκες, γιατί να μένει ατιμώρητος;». Και αποφαίνεται με το κύρος της θεοπνευστίας: «Αυτή τη νομοθεσία δεν την δέχομαι και τη συνήθεια αυτήν την καταδικάζω. Αντρες ήταν εκείνοι οι οποίοι έκαναν τους νόμους, και γι' αυτό η νομοθεσία στρέφεται κατά των γυναικών! Αξιολογεί τα πράγματα με βάση την προοπτική κατάσταση του ανθρώπου, όπως επανορθώθηκε μετά την Ανάσταση του Χριστού: «Ένας είναι ο δημιουργός του άντρα και της γυναίκας και από μία σάρκα είναι και οι δύο. Προέχονται από μία εικόνα και υπάρχει γι' αυτούς ένας νόμος, ένας θάνατος και μία ανάσταση. (...) Πώς βγάζεις διαφορετικούς νόμους για σώμα όμοιο και ισάξιο;».

Στο ίδιο πνεύμα ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος καυτηριάζει τους άνδρες που θεωρούν αμαρτωλή τη φύση της γυναίκας: Όταν επλάσθη η γυνή δεν υπετάγη εξ αρχής· ούτε όταν επαρουσίασεν αυτήν ο Θεός εις τον άνδρα, ούτε αυτή ήκουσε τίποτε τέτοιο από τον Θεόν, ούτε ο ανήρ είπε τίποτε τέτοιο προς αυτήν· αλλ' είπεν είναι οσοῦν από τα οστά του και σάρξ από τας σάρκας του· πουθενά δεν είπε τίποτε δι' εξουσίαν, ούτε δι' υποταγή εις αυτήν». Σε άλλο σημείο θα τονίσει ότι το μέτρο της υποταγής και των δύο φύλων είναι η αγάπη. Όποιος αγαπά οφείλει να θυσιάζεται και όχι να θυσιάζει, να φροντίζει και όχι να απαιτεί. Αυτό προβάλλεται από το έργο του Χριστού, ο οποίος τόσο αγάπησε την Εκκλησία ώστε να θυσιαστεί γι' αυτήν. Έτσι οφείλουν και οι άνδρες να αγαπούν τις γυναίκες τους και να θυσιάζονται γι' αυτός. Η γυναίκα, κατά τον Χρυσόστομο, δεν μπορεί να θεωρείται υπηρέτης ή σκευός υποταγής. Είναι ένα με τον άνδρα και έχει κοινό σκοπό με τον άνδρα, τον αγιασμό. Για τον άνδρα είναι η γυναίκα και για τη γυναίκα ο άνδρας. Οφείλει να την προτιμά από όλους τους φίλους και τα παιδιά που γεννήθηκαν από αυτήν, και αυτά να τα αγαπά εξ αιτίας αυτής!

Οι πατερικές αυτές θέσεις, απόλυτα εναρμονισμένες με το κήρυγμα του Χριστού και των Αποστόλων είναι τόσο προχωρημένες από την εποχή μας. Ακόμη και χριστιανοί σήμερα υποτιμούν τη γυναικεία φύση και της προσδίδουν ενοχές και τάσεις, οι οποίες φυσιολογικά είναι κοινές και στα δύο φύλα. Δεν είναι περίεργο αυτό, μια και από τότε μέχρι σήμερα έχουν επιδράσει άλλες θεωρήσεις για το θέμα, τελείως αντίθετες με την Παράδοση της Εκκλησίας. Ηλθαν και από τη Δύση αλλά και από την Ανατολή. Στη Δύση ο Παπισμός δεν ακολούθησε το εκκλησιαστικό πρότυπο των Πατέρων αλλά ακολούθησε ανδροκρατική πολιτική. Για τον Ανσέλμο, μόνο ο άνδρας είναι τέλειον, ενώ η γυναίκα είναι δευτερεύον και ατελές. Ο Ακινάτης θεωρούσε τη γυναίκα ασήμαντη και τυχαία ύπαρξη. Γι' αυτό την απέκλειε από κάθε εκκλησιαστικό αξίωμα, θεωρώντας την ανίκανη να προσεγγίσει το θείο. Υπήρχαν βέβαια και στη Δύση πρότυπα γυναικών αγίων, όπως προφήτιδες, ποιήτριες, μυστικές θεολόγοι, όπως η Τερέζα του Χριστού και η Χίλντεγαρντ του Μπίνγκεν, αλλά γενικά ο μισογυνισμός επικράτησε. Το ίδιο μισογυνικό είναι το κήρυγμα του μουσουλμανισμού για τη γυναίκα. Το Κοράνι τη θεωρεί «χωράφι» επί του οποίου ο άνδρας μπορεί να οργώσει όπως νομίζει. Η γυναίκα στην Ανατολή έχασε τα πολιτικά της δικαιώματα, μεταβλήθηκε σε αντικείμενο ηδονής και αγοραπωλησίας προς το συμφέρον του άνδρα.

Πόσο αντίθετη είναι η θέση των Πατέρων! Αξίζει να κλείσει η εισήγηση με τα λόγια του Χρυσόστομου για τη στάση του άνδρα προς τη γυναίκα: «Να της λες ότι την αγαπάς, χωρίς να φοβάσαι μήπως κάποτε το πάρει πάνω της και το εκμεταλλευθεί. Και ποτέ να μην της μιλάς στεγνά και με ψυχρότητα, αλλά με τρόπο γλυκό, με τιμή και με πολλή αγάπη. Αν την τιμάς εσύ, δεν θα έχει ανάγκη από την τιμή των άλλων. Να τη βάζεις πάνω απ' όλους, να την καλοπιάνεις, να την παινεύεις. Έτσι δεν θα προσέχει παρά μόνο εσένα. Βάλε στην ψυχή της το φόβο του Θεού, και όλα τ' άλλα θα τρέξουν άφθονα σαν από πηγή. Το σπίτι θα γεμίσει με αναρίθμητα αγαθά. Όταν ζητάτε τα άφθαρτα, θα σας έρθουν και τα φθαρτά. “Ζητάτε πρώτα απ' όλα τη Βασιλεία του Θεού, και όλα αυτά θ' ακολουθήσουν” (Ματθ. 6, 33).»

(περίληψη ομιλίας στη Σχολή Γονέων του Αγίου Αντωνίου Αμφιάλης)

Δραστηριότητες τῶν Ἐπάλλξεων

Ἐπίκαιρες ὁμιλίες

Στην κεντρική αίθουσα τῶν Ἐπάλλξεων, Ζήνωνος 3, Ὀμόνοια, καὶ ὥρα 6:30 μ.μ. ἔλαβαν χώρα οἱ ἀκόλουθες ὁμιλίες:

Σάββατο 13 Φεβρουαρίου, ὁμιλία τῆς κ. Μπεκρῆ, μὲ θέμα: «*Ἁγία Φιλοθέη ἡ Ἀθηναία: φῶς στὸ σκοτάδι*» (περίληψη τῆς ὁποίας δημοσιεύτηκε στὸ προηγούμενο φύλλο).

Κυριακή 14 Φεβρουαρίου, ὁμιλία τοῦ κ. Β. Τσούπρα, μὲ θέμα: «*Ἑλληνισμὸς καὶ κοινότητες κατὰ τὴν Τουρκοκρατία*».

Σάββατο 20 Φεβρουαρίου, ὁμιλία τοῦ κ. Ἰωάννη Παπασαραντόπουλου, προέδρου τοῦ συλλόγου ἀποφυλακισθέντων «*ὁ Ἅγιος*

Ὀνήσιμος», μὲ θέμα: «*Ὁ Ἅγιος Ὀνήσιμος καὶ τὰ προβλήματα τῶν ἀποφυλακισμένων*».

Κυριακή 21 Φεβρουαρίου, ὁμιλία τοῦ θεολόγου κ. Λάμπρου Σκόντζου, μὲ θέμα: «*Τὸ ἄνοιγμα τοῦ Τριωδίου καὶ τὰ πνευματικά του μηνύματα*».

Σάββατο 27 Φεβρουαρίου, ὁμιλία τῆς κ. Μπεκρῆ, μὲ θέμα: «*Ὁ ἄσωτος τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἡ σύγχρονη ἄσωτία*».

Σάββατο 5 Μαρτίου, ὁμιλία τῆς κ. Μπεκρῆ, μὲ θέμα: «*Λόγος καὶ πράξη στὴν Καθολικὴ Ὀρθοδοξία*».

Κυριακή 6 Μαρτίου, ὁμιλία τοῦ κ. Σκόντζου, μὲ θέμα: «*Ὀρθοπραξία καὶ μέλλουσα κρίση*».

Ἀποκριάτικη Συνεστίαση

Τὴν **Κυριακή τοῦ Ἀσώτου 28 Φεβρουαρίου** καὶ ὥρα **1.30 μ.μ.** στὴν κεντρικὴ αἴθουσα τῶν Ἐπάλλξεων, Ζήνωνος 3, β' ὄρ., πλ. Ὀμοιοίας παραγματοποιήθηκε, ὅπως κάθε χρόνο, μέσα σὲ μιὰ ζεστὴ οἰκογενειακὴ ἀτμόσφαιρα ἡ παραδοσιακὴ συνεστίαση ἐν ὄψει τῆς προετοιμασίας γιὰ τὴν Ἁγία καὶ Μεγάλη Τεσσαρακοστή.

Προηγήθηκε ὁμιλία τοῦ ὑπευθύνου τῶν Ἐπάλλξεων κ. Β. Τσούπρα σχετικὴ μὲ τὸ περιεχόμενο καὶ τὰ μηνύματα τοῦ Εὐαγγελίου τῆς ἡμέρας. Τὴν ἐκδήλωση τίμησαν μὲ

τὴν παρουσία τους παλαιοὶ γνώριμοι καὶ φίλοι τῶν Ἐπάλλξεων, ὅπως ὁ κ. Γεώργιος Ἀντωνόπουλος, θεολόγος, καὶ ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Κυδωνιωτῶν κ. Φιοράκης, οἱ ὁποῖοι ἀπηύθυναν θερμὸ χαιρετισμὸ. Αἰξίζει, ἐπίσης, νὰ ἀναφέρουμε τὴν ιδιαίτερα σημαντικὴ παρουσία νέων ἀνθρώπων, πού ἀγκαλιάζουν τὸ ἔργο τῶν Ἐπάλλξεων, ὅπως λ.χ. τῆς Κατερίνας Κόρμαλη, ἐγγονῆς τοῦ γνωστοῦ σὲ ὄλους, φίλου καὶ συνεργάτου τῶν Ἐπάλλξεων, κ. Κώστα Γανωτῆ.

Τὴν ἐκδήλωση πλαισίωσαν ἡ χορωδία τῶν Ἐπάλλξεων, μὲ παραδοσιακὰ καὶ ποιητικὰ ἄσματα, πού ἀπέδωσαν μὲ ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία τὰ μέλη τῆς, καὶ τὸ χορευτικὸ τῶν Ἐπάλλξεων Αἰγάλεω, πού ζωντάνεψεν τὶς παραδόσεις, χορεύοντας μὲ κέφι καὶ παλμὸ ἑλληνικὸς παραδοσιακὸς χορὸς.

Τέλος, νὰ σημειωθῆ ὅτι ἡ χορωδία τῶν Ἐπάλλξεων, ἀνταποκρινόμενη στὴν πρόσκληση τοῦ κ. Φιοράκη, συμμετείχε στὴν Κοπὴ Βασιλόπιτας τοῦ Συλλόγου Κυδωνιωτῶν στὴν Πλάκα, τὴν Κυριακὴ 6 Μαρτί-

ου, ἀποδίδοντας ἔντεχνα τραγούδια καὶ παραδοσιακὰ ἄσματα ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τῆς Σμύρνης καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἰδιαίτερες εὐχαριστίες

Θερμῶς εὐχαριστοῦμε τὰ καταστήματα καὶ τὶς ἐταιρεῖες πού προσέφεραν εὐγενῶς τὶς χορηγίες τῶν γιὰ τὴν ἀποκριάτικη συνεστίαση τῶν Ἐπάλλξεων:

- ΕΨΑ Α.Ε, Μάνδρα Ἀττικῆς-θέση Τρύπιο Λιθάρι.
- 3 ΑΛΦΑ, Ὀρφέως 143-Βοτανικός.
- ΔΩΡΙΚΟΝ, Παρμενίωνος 8-Άλιμος.
- ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, Λ. Κηφισοῦ 80 - Περιστέρι.
- ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΓΩΝΙΑ, Σόλωνος 30-Ἀθήνα.
- ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ, Λ. 25^{ης} Αὐγούστου 17-Ἡράκλειο.
- ANEK-SUPERFAST-BLUE STAR, Λ. Συγγροῦ 123-125 & Τόρβα 3, Ἀθήνα.

Τέλος, εὐχαριστοῦμε ὄλους καὶ ὄλους ὅσοι βοήθησαν ἐθελοντικὰ στὴν προετοιμασία καὶ στὴν ἐπιτυχία τῆς ἐκδηλώσεως. Ὁ Θεὸς εἴθε νὰ τοὺς τὰ ἀποδώσῃ πολλαπλάσια.

Ἀσημίνα Τσάμου

Κλαυσιέλο

Ὁ γκρίζος λύκος φύλακας

«Μπέεε», ἔκανε ἡ βάρκα προβατίνα.
«Μπέεε», ἔκανε χαρούμενη καὶ ἡ κάτσαίνα.

«Μπίιι», ἔκανε καὶ τὸ λάγιο ἄρνι, πού ἔχει τὸ παχὺ μαλλί, καὶ τὶς ῥωτάει: «Τί πάθατε, καλέ, ἐσεῖς, καὶ βελάζετε χαρούμενες; Τί τρέχει;»

«Δὲν τὰ μάθες, λάγιο ἄρνι;» τοῦ ἀπαντᾷ ἡ βάρκα. «Τὰ μεγάλα μας ἀφεντικά μας ἔβαλαν ἕνα μεγάλο φύλακα νὰ μᾶς προστατεύει ἀπὸ τὰ τσακάλια καὶ τὶς ἀλεπούδες, πού ἔρχονται στὰ χωράφια μας, πού βρίσκονται στὰ νησιά μας. Καὶ νὰ ἔξερεις τί δυνατὸς πού εἶναι ὁ φύλακας μας! Τὸν ἔλενε γκρίζο λύκο καὶ στέκεται δυ-

νατὸς καὶ φοβερὸς καὶ δὲν ἀφήνει κανέναν νὰ μᾶς πειράξῃ.»

«Καλέ, παλαβώσατε ὀλότελα; Ὁ γκρίζος λύκος δὲν τρώει πρόβατα; Θὰ μᾶς φάη καὶ μᾶς, βρὲ κουζουλές.»

«Ἄ, ὅλα κι ὅλα», λέει ἡ βάρκα. «Τὰ ἀφεντικά τοῦ εἶπαν νὰ μὴν τρώῃ ἐμᾶς, ἀλλὰ νὰ διώχνῃ μόνον τοὺς μετανάστες.»

«Μὴν φοβάσαι, λάγιο ἄρνι», λέει καὶ ἡ κάτσαίνα. «Τώρα πού ἔχουμε φύλακα, ὅλα θὰ πᾶνε καλά.»

«Ἐγώ, καλὲς μου, φοβᾶμαι, γιατί ξέρω ὅτι ὁ λύκος κι ἂν ἐγέγρασε τὸ χουὶ δὲν ἀλλάζει.»

ἡ τσοῦχτρα